

ZYGMUNT MIŁOSZEWSKI

Zapletení

CENA VELKÉHO KALIBRU
pre poľskú detektívku roka

premedia

ZYGMUNT MIŁOSZEWSKI

Zapletení

*Z polštiny přeložil
Alexander Horák*

premedia

Edícia LABYRINT, 8. zväzok

Zygmunt Miłoszewski
ZAPLETENÍ

Uwiklanie

Prvé vydanie
www.premedia.sk

Jazyková redakcia Martin Grbjar, zodpovedný redaktor Ján Gregor
Grafická úprava textu Izabela Koska
Obálka Martin Mistrík (www.zelenaluka.sk)

Copyright © Wydawnictwo W.A.B., 2007
Published by agreement with Grupa Wydawnicza Foksal
Slovak edition © Premedia, 2014
Translation © Alexander Horák, 2014

ISBN 978-80-8159-118-1

Pre Moniku po tisíci raz

Zlých ľudí niet, sú iba zapletení.
Bert Hellinger

PRVÁ KAPITOLA

nedela, 5. júna 2005

Obrovský úspech obnoveného festivalu v Jarocine, desaťtisíc ľudí počúvalo Džem, Armiu a TSA. Generácia Jána Pavla II. sa zúčastnila na každoročnom modlitebnom stretnutí na Lednici. Zbigniew Religa oznámil, že bude kandidovať za prezidenta ako „kandidát národného porozumenia“. Na jubilejných desiatych leteckých dňoch v Góraszke sa objavili dve stíhačky F-16, čím u prítomných vyvolali obrovské nadšenie. V Baku poľská futbalová reprezentácia prevalcovala Azerbajdžan výsledkom 3:0, azerbajdžanský tréner napadol rozhodcu. Vo Varšave dávali vodičom na výstrahu hrôzostrašné fotky obetí automobilových nehôd, v Mokotowe sa vznietil autobus linky č. 112, na ul. Kinowej z cesty vyletela sanitka, ktorá viezla pečeň určenú na transplantáciu. Vodič, ošetrovatelka a lekár boli so zraneniami prevezení do nemocnice, pečeň sa podarilo zachrániť a v ten istý deň bola transplantovaná pacientovi z kliniky na ul. Banacha. Maximálna teplota v hlavnom meste 20 stupňov, občasné zrážky.

1

„Ak dovoľíte, poviem vám príbeh. Dávno, pradávno žil v malom provinčnom mestečku istý stolár. Ľudia v mestečku boli chudobní, nemali peniaze na nové stoly a stoličky, takže aj stolár bol chudobný. Žil z rúk do úst a čím bol starší, tým menej veril, že sa jeho osud zmení. Ale túžil po tom ako málokto iný na svete, mal totiž krásnu dcéru a chcel, aby sa jej v živote vodilo lepšie ako jemu. Jedného letného dňa zavítal do stolárovho domu bohatý pán. „Majstre,“ povedal, „navštívi ma brat, ktorého som dlho nevidel. Chcem mu darovať znamenitý dar a keďže prichádza z krajiny prekypujúcej zlatom,

striebrom a drahými kameňmi, zaumienil som si, že to bude neobyčajne krásna drevená debna. Ak sa ti ju podarí urobiť do nedele po najbližšom splne, už nikdy nebudeš trieť biedu.“ Stolár, samozrejme, súhlasil a hneď začal pracovať. Bola to práca neobyčajne namáhavá a ťažká. Chcel spojiť veľa druhov dreva a ozdobiť skriňu miniatúrnymi rezbami bájnych bytostí. Málo jedol, skoro vôbec nespál, stále len pracoval. Zatiaľ sa zvest' o návšteve zámožného pána a nevšednej objednávke po mestečku rozšírila. Jeho obyvatelia mali veľmi radi skromného stolára. Každý deň prišiel niekto s dobrým slovom a skúšal mu pomôcť vo vyrezávaní. Pekár, kupec, rybár, dokonca aj mäsiar – každý z nich sa chytil dláta, kladiva a pilníka v snahe pomôcť stolárovi dokončiť prácu načas. Žiaľ, žiaden z nich nedokázal robiť jeho prácu a dcéra sa len so smútkom prizerala, ako otec namiesto toho, aby sústredene vyrezával skrinku, opravuje to, čo pokazili jeho priatelia. Jedného rána, keď mu zostávali iba štyri dni na dokončenie práce a zúfalý remeselník si už trhal vlasy, jeho dcéra sa postavila pred dom a odháňala každého, kto prišiel pomôcť. Celé mestečko sa na nich urazilo, už nikto nikdy nenazval stolára inak ako grobian a nevďačník a jeho dcéru nevychovaná stará dievka. Rád by som vám povedal, že aj keď stolár stratil priateľov, nadchol zato zámožného pána svojou majstrovskou prácou, ale nebola by to pravda. Lebo v nedeľu, keď po splne prišiel do stolárovho domu zámožný pán, ihneď aj zúrivý odišiel s prázdnyimi rukami. Až o mnoho dní neskôr stolár debnu dokončil a daroval ju svojej dcére.“

Cezary Rudzki dokončil príbeh, odchrchlal si a dolial si do šálky kávu z termosky. Jeho traja pacienti, dve ženy a muž, sedeli na opačnej strane stola. Chýbal iba Henryk.

„Aké ponaučenie z toho vyplýva?“ opýtal sa muž, ktorý sedel po ľavej strane, Euzebiusz Kaim.

„Také, aké v ňom dokážete nájsť,“ odpovedal Rudzki. „Ja viem, čo som tým chcel povedať, ale vy viete lepšie odo mňa, čo chcete pochopiť a aký zmysel vám je teraz potrebný. Rozprávky sa nekomentujú.“

Kaim stíchol, Rudzki tiež nehovoril nič, iba si hladil sivú bradu, ktorou podľa niektorých pripomínal Hemingwaya. Uvažoval, či by sa mal nejako vrátiť k udalostiam z minulého dňa. Podľa pravidiel by sa nemal. Ale napriek tomu...

„Keďže tu nie je Henryk,“ povedal, „rád by som všetkým pripomenul, že nekomentujeme nielen rozprávky. Nekomentujeme tiež priebeh terapie. To je jedno zo základných pravidiel. Dokonca aj vtedy, keď je nejaké sedenie také intenzívne, ako bolo včera. O to viac by sme mali mlčať.“

„Prečo?“ opýtal sa Euzebiusz Kaim, nedvíhajúc hlavu od taniera.

„Pretože vtedy slovami a pokusmi interpretovať zakrývame to, čo sme objavili. Lenže pravda musí začať fungovať. Nájst' si cestu do našej duše. Nebolo by to čestné voči nám všetkým, keby sme pravdu zabili akademickými diskusiami. Prosím, verte mi, takto je to lepšie.“

Ďalej mlčky jedli. Júnové slnko prenikalo úzkymi, takmer až streleckými oknami a tmavú miestnosť sfarbovalo svetlými pásmi. Miestnosť bola veľmi skromná. Dlhý drevený neprestretý stôl, niekoľko stoličiek, nad dverami krucifix. Skrinka, elektrická kanvica, miniatúrna chladnička. Nič viac. Keď Rudzki objavil toto opustené miesto v samom centre meste, bol nadšený. Usúdil, že náboženské miesta sú vhodnejšie na terapiu ako agroturistické statky, ktoré si doteraz prenajímal. Mal pravdu. Hoci v budove bol kostol, škola, lekárska ordinácia a niekoľko súkromných firiem a vedľa bola rušná Trasa Łazienkowska, panoval tu pokoj. A práve ten potrebovali jeho pacienti najviac.

Pokoj mal svoju cenu. Nebol tu kuchynský kút, sám si musel kúpiť chladničku, varnú kanvicu, termosku a kuchynský riad. Obedy objednával v meste. Bývali v jednolôžkových celách a mali k dispozícii aj malú jedáleň, v ktorej teraz sedeli a miestnosť, kde sa konali sedenia. Izbička s krížovou klenbou, ktorá stála na troch hrubých stĺpoch. Nebola to Leonardova krypta, ale v porovnaní s kuticou, kde obyčajne prijímal pacientov – skoro.

Teraz však uvažoval, či si nezvolil priveľmi tmavé, priveľmi uzavreté miesto. Mal dojem, že emócie, ktoré sa v priebehu terapie uvoľňovali, zostávali medzi múrmi, odrážali sa od nich ako kaučuková lopta a náhodne triafali každého, kto mal tú smolu, že sa tam objavil. Po včerajších udalostiach ledva žil a tešil sa, že sa to onedlho skončí. Chcel odtiaľto odísť čo najskôr.

Upil si z kávy.

Hanna Kwiatkowska, zrelá tridsiatnička sediaca oproti Rudzkému medzi prstami otáčala lyžičku a nespúšťala z neho zrak.

„Áno?“ opýtal sa.

„Trápi ma to,“ odpovedala dreveným hlasom. „Už je štvrt na desať a pán Henryk tu ešte nie je. Možno by ste sa mali ísť pozrieť, či je všetko v poriadku, pán doktor.“

Vstal.

„Pozriem sa,“ povedal. „Myslím, že pán Henryk iba dospáva včerajšie emócie.“

Po úzkej chodbe (všetko v tej budove bolo úzke) prišiel až k Henrykovej izbe. Zaklopal. Nič. Zaklopal ešte raz a rozhodnejšie.

„Pán Henryk, budíček!“ skríkol cez dvere.

Počkal ešte sekundu, stlačil kľučku a vošiel dovnútra. Prázdno. Ustlaná posteľ, žiadne osobné veci. Rudzki sa vrátil do jedálne. Tri hlavy sa súčasne otočili smerom k nemu, akoby vyrastali z jedného tela. Vybavili sa mu draky z ilustrácií v detských knižkách.

„Pán Henryk tu s nami už nie je. Prosím vás, aby ste to nebrali osobne. Nie je to prvý ani posledný raz, čo pacient opúšťa terapiu takto náhle. Obzvlášť po takom intenzívnom sedení ako včera. Dúfam, že to, čo zažil, uňho aj zaberie a bude mu lepšie.“

Kwiatkowska sa ani nepohla. Kaim mykol plecami. Barbara Jarczyková, posledná z trojice, donedávna štvorice jeho pacientov, sa pozrela na Rudzkého a opýtala sa:

„To je koniec? Môžeme v takom prípade už ísť domov?“

Terapeut pokrútil hlavou.

„Prosím vás, aby ste na polhodinu šli do svojich izieb, odýchli si a upokojili sa. Presne o desiatej sa stretneme tu v miestnosti.“

Všetci traja, Euzebiusz, Hanna a Barbara prikývli a odišli. Rudzki obišiel stôl, skontroloval, či je v termoske káva a nalial si šálku doplna. Zahrešil, lebo zabudol nechať miesto na mlieko. Teraz mal na výber: vyliat' to, alebo si odpiť. Neznášal chuť čiernej kávy. Odliat' trošku do smetného koša. Dolial mlieko a zastal si k oknu. Pozeral sa na autá idúce po ulici a štadión oproti. Ako mohli tí babráci znovu prehrať ligu, napadlo mu. Nebudú ani vicemajstrami, nanič im bude aj poprava Wisły výsledkom 5:1 pred dvomi týždňami. Možno sa im aspoň podarí vyhrať pohár, zajtra je prvý semifinálový zápas s Groclinom. S tým Groclinom, s ktorým za posledné štyri roky Legia ani raz nevyhrala. Bude v tom nejaká strašná kliatba.

Potichu sa zasmial. Je neuveriteľné, ako funguje ľudský mozog, keď dokáže teraz uvažovať o situácii v lige. Pozrel sa na hodinky. Ešte polhodina.

Krátko pred desiatou opustil jedáleň a šiel si do kúpeľne umyť zuby. Po ceste prešiel vedľa Barbary Jarzcykovej. Spýtať sa pozrela, lebo videla, že ide opačným smerom, ako bola miestnosť na sedenia.

„Hneď prídem,“ povedal.

Nestihol si ani vytlačiť pastu, keď počul výkrik.

2

Teodora Szackého zobudilo to, čo ho obyčajne budieva v nedeľu. Nie, nebola to opica, smäd, potreba vymočiť sa, slnečné lúče prenikajúce cez slamené rolety ani dážď bubnujúci na striešku nad balkónom. Bola to Helka, jeho sedemročná dcérka, ktorá na Szackého vyskočila tak prudko, že ikeácka posteľ zaprašala.

Otvoril jedno oko, do ktorého mu vbehla gaštanová kučera.

„Vidiš? Babka mi urobila natáčky.“

„Vidím,“ povedal a vybral si vlasy z oka. Škoda, že ťa nimi aj nezviazala.

Pobozkal dcéru na čelo, striasol ju zo seba, vstal a išiel na toaletu. Už bol vo dverách izby, keď sa na druhej strane postele čosi zamrvilo.

„Hoď mi tam vodu na kávu,“ počul mrnčanie spod periny.

Koncert na želanie, ako každý víkend. Okamžite ho to podráždilo. Hoci spal desať hodín, bol neuveriteľne unavený. Nepamätal si, kedy sa to začalo. Mohol ležať pol dňa a aj tak vstával s pachuťou v ústach, pieskom v očiach a páľčivou bolesťou v spánkoch. Hrozné.

„Prečo normálne nepovieš, aby som ti urobil kávu?“ opýtal sa ženy vyčítavo.

„Lebo si ju urobím sama,“ ledva rozoznal slová. „Nechcem ťa obťažovať.“

Szacki teatrálnie zagúľal očami. Helka sa začala smiať.

„To hovoríš vždy a ja ti aj tak vždy musím urobiť kávu!“

„Nemusíš. Poprosím len tú vodu.“

Vymočil sa a žene zalial kávu, vedome prehliadajúc kopu špinavého riadu v dreze. Štvrťhodinka umývania, ak chce urobiť tie slúbené raňajky.

Bože, bol naozaj unavený. Namiesto toho, aby celé doobedie prespal a potom čumel na televíziu, ako všetci ostatní chlapi v tejto patriarchálnej krajine, on sa hrá na supermuža a superotca.

Weronika sa vyhrabala z postele, zastala v chodbe a kriticky sa prezerala v zrkadle. Tiež sa na ňu pozrel kriticky. Bola vždy sexi, ale od modelky mala ďaleko. Napriek tomu bolo ťažké nájsť ospravedlnenie pre dvojitú bradu a pneumatiku na bruchu. A to tričko. Nevyžadoval od nej, aby zaspávala v čipkovanej bielizni, ale, doriti, prečo stále nosí to vyblednuté tričko s nápisom „Disco fun“, ktoré pochádza hádam ešte z čias dobročinných balíkov! Podal jej šálku. Pozrela sa naňho opuchnutými očami a poškriabala sa pod prsníkom. Poďakovala, pobozkala ho automaticky na nos a šla sa osprchovať.

Szacki si vzdychol, prešiel si dlaňou po mliečnobielych vlasoch a vošiel do kuchyne.

O čo mi vlastne v skutočnosti ide? zauvažoval a pokúsil sa vytiahnuť hubku spod nánosu špinavých tanierov. Urobiť kávu, to je iba chvíľka, umývanie dve chvíľky a raňajky tri. Slabá polhodinka a všetci budú šťastní. Pocítil ešte väčšiu únavu pri myšlienke na všetok ten čas, ktorý mu pretekal medzi prsty. Dopravné zápchy, tisíce zabitých hodín na súde, nezmyselné prestávky v práci, keď si mohol prinajlepšom zahrať Solitaire, čakanie na niečo, na niekoho, čakanie na čakanie. Čakanie ako výhovorka pre úplnú nečinnosť. Čakanie ako najťažšie povolanie na svete. Banícky predák je oddychnutejší odo mňa, poťažkal si v duchu a pokúsil sa dať pohár na sušič, na ktorom už naozaj nebolo miesto. Prečo predtým neodložil suchý riad? Bodaj by to šlak trafil. Je život každého človeka taký únavný?

Zazvonil telefón. Zdvihla to Hela. Idúcky do izby počúval rozhovor a utieral si ruky do utierky.

„Tatino tu je, ale nemôže hovoriť, lebo umýva riad a robí nám praženicu...“

Vytrhol dcére slúchadlo z ruky.

„Szacki. Prosím?“

„Dobrý deň, pán prokurátor. Nerád vás ruším, ale dnes už asi nikomu praženicu neurobíte. Možno až na večeru,“ povedal na druhej strane východne znejúci spevavý hlas patriaci Olegovi Kuznecowovi z oddelenia na Wilczej.

„Oleg, prosím ťa, toto mi nerob.“

„To nie ja, pán prokurátor, to mesto vás volá.“

3

Veľký, starý citroen sa vznášal pod pylónom Świętokrzyského mosta s takou gráciou, akú by mu závidelo mnoho áut, ktoré sa na tomto moste objavovali ako drzý *product placement* v poľských romantických komédiách. Ten Piskorski možno

aj je špekulant, pomyslel si Szacki, ale dva mosty stoja. Za primátora Kaczynského bolo úplne nereálne, aby sa hocikto odvážil rozhodnúť sa pre takúto investíciu. Obzvlášť pred voľbami. Weronika pracovala ako právnička na mestskom úrade a často rozprávala o tom, ako sa teraz robia rozhodnutia. Pre každý prípad sa vôbec nerobia.

Odbočil na Powiśle a ako obyčajne si s úľavou vydýchol. Bol doma. Desať rokov býval v Prage a stále si na to nemohol zvyknúť. Snažil sa, ale jeho nový domov mal pre neho iba jednu výhodu – bol blízko Varšavy. Prešiel okolo divadla Ateneum, kde sa kedysi zamiloval do *Antigony v New Yorku*, okolo nemocnice, v ktorej sa narodil, minul športové centrum, kde sa učil hrať tenis, park tiahnúci sa pred budovou parlamentu, kde s bratom vyvádzali na sánkach, plaváreň, kde sa naučil plávať a nachytil pleseň. Bol v Centre. V centre mesta, centre svojej krajiny, centre svojho života. V najškaredšej mysliteľnej *axis mundi*.

Prešiel pod rozpadávajúcim sa viaduktom, odbočil na Łazienkowską a zaparkoval pred domom kultúry. Potešil sa pri myšlienke na dvesto metrov vzdialený štadión, na ktorom varšavskí bojovníci len nedávno rozniesli na prach krakovskú Bielu hviezdu. Šport ho nezaujímá, ale Weronika bola takou vášnivou fanúšičkou, že chtiac-nechtiac dokázal spamäti odrecitovať výsledky všetkých zápasov Legie za posledné dva roky. Zajtra pôjde jeho žena určite na zápas s trojfarebným šalom. Štvrtfinále pohára.

Zamkol auto a pozrel sa na budovu na druhej strane ulice. Bola to jedna z najbizarnejších budov v meste, pri ktorej sa Palác vedy a kultúry a sídlisko Za železnou bránou zdali byť príkladom tichej a nevtieravej architektúry. Kedysi tu stál miestny kostol Matky Božej Čenstochovskej, ktorý bol zničený počas vojny, bolo to jedno z miest povstaleckého odboja. Počas dlhých desaťročí ho neopravili a teraz strašil nedostavanými temnými ruinami, kýptami stĺpov a otvorenými pivnicami. Keď ho už konečne vzkriesili, stal sa vizitkou chaosu mesta. Každý, kto prechádzal Trasou Łazienkowskou, si musel všimnúť ten tehlový

prízrak, križenca kostola, kláštora, pevnosti a Gargamelovho paláca. Na tomto mieste sa Zlo už raz objavilo. A teraz tu našli mŕtvolu.

Szacki si upravil uzol na kravate a prešiel cez cestu. Začalo mrholiť. Pri bráne stálo jedno hliadkové a jedno neoznačené policajné auto. Postával tam hlúčik zvedavcov, ktorí práve vyšli z rannej omše. Oleg Kuznecow sa rozprával s technikom z kriminalistického laboratória. Rozhovor prerušil a podišiel k Szackému. Potriasli si rukami.

„Chystáš sa potom na párty na Rozbrat?“ zavtipkoval policajt a upravil mu výložky na saku.

„Chýry o spolitizovaní prokuratúry sú rovnako prehnané ako reči o alternatívnych zdrojoch príjmov varšavských policajtov,“ odvrkol Szacki. Nepáčilo sa mu, keď sa posmievali z jeho oblečenia. Bez ohľadu na počasie vždy nosil oblek a kravatu, lebo bol prokurátorom a nie dodávateľom zeleniny do zelovocu.

„Čo tu máme?“ opýtal sa a potiahol si z cigarety. Prvej z troch, ktoré si každý deň dovolil.

„Jednu mŕtvolu, štyroch podozrivých.“

„Panebože, zase nejaké alkoholické jatky. Netušil som, že v tomto meste sa chľastačky konajú už aj v kostoloch. Navyše, dobodali sa v nedeľu, bez štipky úcty.“ Szacki bol skutočne znechutený. A ešte stále rozčúlený, že jeho rodinná nedeľa tiež padla za obeť tejto vražde.

„Nemáš celkom pravdu, Teo,“ prehodil Kuznecow, vrtiac sa na všetky strany a hľadajúc takú polohu, aby mu vietor nesfúkol plameň zapaľovača. „V tej budove je okrem kostola aj kopa ďalších firiem. Priestory si tu prenajímajú školy, zdravotné centrum, rozličné katolícke organizácie, je tu tiež niečo na štýl cirkevného domu. Cez víkendy sem chodia rôzne skupiny modliť sa, rozprávať sa, počúvať kázania a tak ďalej. No a teraz si na tri dni prenajal izby terapeut so štvoricou pacientov. Pracovali v piatok a sobotu, po večeri sa rozišli. Dnes ráno prišiel na raňajky lekár a traja pacienti. Štvrtého našli chvíľu potom. Uvidíš, v akom stave. Tá miestnosť je v osobitnej časti

budovy, nedá sa tam prísť inak než okolo vrátnice. Okná sú zamrežované. Nikto nič nevidel, nikto nič nepočul. A nikto sa zatiaľ nepriznal. Jedna mŕtvola, štyria podozriví, triezvi a dobre situovaní. Čo ty na to?“

Szacki zahasil cigaretu a urobil pár krokov, aby ohorok vyhodil do koša. Kuznecow ten svoj vymrštil na ulicu, rovno pod kolesá autobusu č. 171.

„Neverím takýmto historkám, Oleg. Onedlho sa ukáže, že vrátnik prespal polovicu noci, nejaký lump si odskočil niečo ukradnúť, aby mal na víno, po ceste narazil na chudáka psychoša, zľakol sa ešte viac ako on a vrazil mu to tam. Pochváli sa tým niektorému z vašich donášačov a bude to vybavené.“

Kuznecow pokrčil plecami.

Szacki veril tomu, čo povedal Olegovi, ale zvedavosť sa v ňom vystupňovala po tom, čo vošli dverami a po úzkej chodbe zamierili do izbičky, kde ležalo telo. Zhlboka sa nadýchol v snahe ovládnuť ovládnuť nepokoj a súčasne strach pred kontaktom s mŕtvolou. Keď zbadal telo, na jeho tvári sa objavila profesionálna ľahostajnosť. Teodor Szacki sa schoval za masku úradníka, ktorý v Poľskej republike stojí na strane práva.

4

Muž v popolavom obleku, asi päťdesiatnik, trošku pri sebe, výrazne prešedivený, avšak nie plešivý, ležal na chrbte na podlahe pokrytej zelenkavým linoleom, ktoré ostro kontrastovalo s nízkou krížovou klenbou. Vedľa neho stál sivý, staromódny kufor so zatváraním nie na zips, ale na dve kovové zámky, ktoré boli dodatočne zabezpečené krátkymi remeňmi s prackami.

Krvi nebolo veľa, takmer vôbec, ale Szacki sa vďaka tomu necítil lepšie. Stálo ho veľa síl podísť ráznym krokom k obeti a čupnúť si vedľa jej hlavy. Pocítil v krku prílev žľče. Prehltol slinu.

„Odtlačky?“ spýtal sa apaticky.

„Na vražednom nástroji žiadne, pán prokurátor,“ odpovedal šéf technikov a čupol si k druhej strane tela. „Ale máme z iných miest a tiež nejaké mikrostopy. Máme odobrať pachové vzorky?“

Szacki odmietavo pokrútil hlavou. Ak obeť strávila posledné dva dni s ľuďmi, z ktorých ho niekto zavraždil, budú pachové vzorky nanič. Takúto stopu mu na súde už toľkokrát zamietli, že by bolo zbytočné pridávať technikom prácu.

„Čo to vôbec je?“ obrátil sa na Kuznecowa a ukázal na špajdľu ukončenú čiernou plastovou rúčkou, ktorá vyrastala z pravekého oka obete. Odľahlo mu, že vďaka otázke mohol odvrátiť zrak smerom k policajtovi a nepozerať sa na sivobordovú hmotu, ktorá bola kedysi mužovým okom a teraz zasychala na jeho líci do tvaru, čo Szackému nástojčivo pripomínal obrisy Formuly 1.

„Ražeň,“ odpovedal Oleg. „Alebo niečo podobné. V jedálni majú celý komplet v tomto štýle. Nože, sekáčik, príbor.“

Szacki prikývol. Odtiaľ bude zrejme aj vražedný nástroj. Aká je teda pravdepodobnosť, že vrah prišiel zvonka? Prakticky žiadna, teoreticky môže súd skonštatovať, že tu boli húfy ako na Marszałkowskej a nikto si nič nevšimol. Všetky pochybnosti... a tak ďalej.

Práve uvažoval, ako má vec rozohrať so svedkami, či skôr s podozrivými, keď do miestnosti nakukol jeden z radových.

„Pán komisár, je tu jeho žena. Mohli by ste?“

Prokurátor a Oleg vyšli na dvor.

„Ako sa volal?“ zašepkal Kuznecowovi.

„Henryk Telak. Žena sa volá Jadwiga.“

Pri hliadkovom voze stála dáma z druhu takých, o akých muži hovoria, že sú decentné. Dosť vysoká, štíhla, s okuliarmi, jemne prešedivenými tmavými vlasmi a rásnymi črtami tváre. Na sebe mala bledozelenú sukňu a sandále. Musela to byť kedysi krásavica, ktorá aj teraz hrdo vystavovala na obdiv odchádzajúci pôvab.

Kuznecow k nej podišiel a uklonil sa.

„Dobry deň, volám sa Oleg Kuznecow, som policajný komi-
sár. To je prokurátor Teodor Szacki a bude viesť vyšetrovanie.
Prosím, prijmite našu úprimnú sústrasť. Sľubujeme, že urobíme
všetko, čo je v našich silách, aby sme našli a potrestali vraha
vášho muža.“

Žena prikývla. Zdala sa byť duchom neprítomná, určite si
dala niečo na upokojenie. Možno, že si ani celkom nevedo-
movala to, čo sa stalo. Szacki vedel, že prvou reakciou na smrť
býva nedôvera. Bolesť prichádza neskôr.

„Ako sa to stalo?“ opýtala sa.

„Lúpežné prepadnutie,“ zaklamal Szacki tak hladko a se-
baisto, že mu niektorí radili, aby sa stal advokátom. „Zatiaľ
všetko poukazuje na to, že v noci vlamač náhodne narazil na
vášho muža, je možné, že sa ho pán Henryk pokúsil zastaviť.
Zlodej ho zabil.“

„Ako?“ opýtala sa.

Muži si vymenili pohľady.

„Váš muž bol zasiahnutý do hlavy ostrým predmetom.“ Szacki
neznášal kriminalistický žargón, ale iba vďaka nemu sa darilo
smrť zbaviť dramatickosti. Znelo to lepšie ako „niekto mu cez
oko vrazil ražeň do mozgu“. „Bol na mieste mŕtvy. Lekár tvrdí,
že smrť nastala tak rýchlo, že bolesť ani nepocítil.“

„Ešteže tak,“ povedala po chvíli mlčania a prvý raz zdvihla
hlavu. „Môžem ho vidieť?“ opýtala sa a pozrela na Szackého,
ktorému sa ihneď vybavila sivá škvrna v tvare pretekárskeho
auta.

„To nie je nutné.“

„Chcela by som sa s ním rozlúčiť.“

„Ešte prebieha zbieranie stôp,“ dodal Kuznecow. „Atmosféra
tam nie je veľmi intímna, okrem toho, verte mi, nebol by to
prijemný pohľad.“

„Ako poviete, páni,“ súhlasila rezignovane a Szacki zadržal
výdych úľavy. „Môžem už ísť?“

„Samozrejme. Nechajte mi, prosím, na seba kontakt. Ešte
s vami budem musieť hovoriť.“

Žena nadiktovala Kuznecowovi adresu a telefón.

„A čo telo?“ opýtala sa.

„Žiaľ, musíme ešte urobiť pitvu. Najneskôr v piatok ho bude môcť vyzdvihnúť pohrebná služba.“

„Dobre. Možno, že sa mi podarí zariadiť pohreb na sobotu. Človeka treba pochovať pred nedeľou, ináč v tom istom roku zomrie z rodiny ešte niekto ďalší.“

„To je len povera,“ odpovedal Szacki. Z vrecka vybral dve vizitky a podal ich vdove. „Na jednej je číslo na mňa a na druhej nájdete kontakt na centrum, ktoré sa zaoberá pomocou obetiam zločinov. Radím vám, aby ste sa na nich obrátili. Môže vám to pomôcť.“

„Zaoberajú sa aj kriesením mŕtvych mužov?“

Szacki nechcel, aby sa rozhovor otočil týmto smerom. Surrealistické úvahy bývali zvyčajne začiatkom hystérie.

„Skôr kriesením živých. Vracajú ich do života, do ktorého sa často nechcú vrátiť. Samozrejme, urobte to, čo uznáte za vhodné. Ja len tvrdím, že sú to ľudia, ktorí dokážu pomôcť.“

Prikývla a vložila si obe vizitky do kabelky. Policajt a prokurátor sa s ňou rozlúčili a vrátili sa do budovy.

Oleg sa opýtal, či chce teraz vypočuť účastníkov terapie. Szacki váhal, ako to má urobiť. Hoci sa v prvom momente impulzívne rozhodol porozprávať sa nimi čo najskôr, dokonca ešte tu, teraz uvažoval, že bude zrejme lepšie trochu to oddialiť, aby ich ponáňoval. Stará dobrá metóda poručíka Colomba. Hútal, o čom asi teraz vo svojich celách premýšľajú. Určite teraz všetci v duchu obracali každé slovo a gesto z posledných dvoch dní a hľadali indície, kto z nich môže byť vrahom. Okrem samotného vraha. Ten zase rozmýšľal, či sa za tie dva dni mohol prezradiť nejakým slovom alebo gestom. A to všetko za odvážneho predpokladu, že ho naozaj niekto z nich zabil. Je možné vylúčiť, že vrah prišiel zvonka? Nie. V tejto fáze sa ako vždy nedá vylúčiť nič. Áno, môže to byť zaujímavý prípad, vítaná zmena po tých všetkých mestských vraždách. Smrad, prázdne fľašky, na stenách gebuzina, na podlahe vzlykajúca žena, ktorá vyzerá o tridsať rokov

staršia ako na rodnom liste, prekvapení polomŕtvi kumpáni, ktorí nemôžu uveriť, že niekto z nich by mohol v opileckom blúznení podrezať kamaráta. Kolkokrát to už videl?

„Nie,“ odpovedal. „Poviem ti, ako to urobíme. Vypočuj ich teraz ty, koniec koncov, to je bežný postup. Ale urob to sám a nepošli tam nejakého amatéra, ktorý ešte pred dvomi týždňami býval s rodičmi na predmestí Siedlec. Pokojne a zbežne, ku každému pristupuj ako k svedkovi. Kedy posledný raz videli Telaka, kedy sa s ním zoznámili, čo robili v noci. Nepýtaj sa ich, čo ich spája, ani na terapiu, nech sa cítia bezpečne a nech ja mám dôvod ešte niekoľkokrát ich predvolať.“

„Ty máš nápady,“ rozhorčil sa Oleg. „Kážeš mi hrať sa s nimi, aby som ti pripravil pôdu. Písať zápisnice, písať výrazne, dávať na prečítanie...“

„Zožeň si nejakú strážmajsterku, nech ti to tam zapisuje okrúhlymi písmenkami. Stretneme sa ráno na Wilczej, vymeníme si papiere, hodíme reč a dohodneme sa, čo ďalej. Mal som inak ísť na vyhlásenie rozsudku v prípade Pieszczocho, ale poprosím Ewu, aby tam šla namiesto mňa.“

„Pozývaš ma na kávu.“

„Preboha. Som štátny úradník a nie nejaký policajt z dopravnej hliadky. Moja žena je tiež štátnou úradníčkou. My si v práci zalievame nesku a nikoho nikam nepozývame.“

Oleg si vybral cigaretu a Szacki sa ledva ovládol, aby neurobil to isté. Nechcel, aby mu do konca dňa zostala iba jedna.

„Platíš kávu a bodka.“

„Ty všivavý Rusák.“

„Viem, hovoria mi to stále. V Horúčke o deviatej?“

„Neznášam ten policajný pajzel.“

„Tak v Bráne?“

Szacki prikývol. Oleg ho odprevadil k autu.

„Obávam sa, že toto môže byť zložité,“ povedal policajt. „Ak vrah nespravil žiadnu chybu a iní nič nevideli, tak je to v keli.“

Szacki sa nemohol nepousmiať.

„Vždy nejakú urobia,“ skonštatoval.

Nespomínal si, kedy ho naposledy tatranská príroda takto rozmaznávala. Zo štítu Kondrátovej kopy mal vynikajúci výhľad na všetky strany, iba nad slovenskou časťou Tatier sa črtali drobné obláčiky. Odkedy včasráno zaparkoval v Kiroch a po krátkej prechádzke na Kościelisko začal liezť na Červené vrchy, slnko mu stále robilo spoločnosť. V polovici cesty, keď sa chodník vinul čoraz strmšie, nízka kosodrevina už nevrhala žiaden tieň a nablízku už nebol žiaden prameň, sa horská túra zmenila na pochod po žeravej panvici. Spomenul si na príbehy o amerických vojakoch vo Vietname, ktorým sa údajne počas denných hliadok pod helmou varil mozog. Vždy to považoval za nezmysel, ale teraz sa sám cítil podobne a to aj napriek tomu, že mu hlavu nechránila helma, ale bėžový šírak, pamiatka na cestu po Austrálii.

Keď už bol blízko hrebeňa, pred očami sa mu začali miháť čierne bodky a nohy mu zmäkli, preklínal svoju nerozvážnosť sedemdesiatnika, ktorý si myslí, že ešte stále dokáže robiť všetko rovnako ako predtým. Rovnako piť, rovnako sa milovať, rovnako liezť po horách.

Na hrebene bezvládne klesol na zem, dal sa ovievať studeným vetrom a započúval sa do zbesilého rytmu bijúceho srdca. No čo už, pomyslel si, radšej skapať na Temniaku ako na Marszałkowskej. Keď sa srdce trochu upokojilo, napadlo mu, že bude ešte lepšie zomrieť na Malolučniaku, čo znie ďaleko lepšie ako nejaký hlúpy Temniak. Ešte by si z neho po smrti uťahovali. Dovliekol sa teda na Malolučniak, dal si kávu z termosky, pokúšal sa nemyslieť na svoj sval číslo jeden a silou rozbehu prišiel na Kopy. Zvláštno, ale vyzeralo to tak, že slabé srdce v kombinácii so stareckou nerozvážnosťou ho ani tentoraz nezabije. Nalial si ďalší pohárik kávy, vybral si chlebiček zabalený do hliníkovej fólie a pozoroval pupkatých tridsiatnikov, ktorí na tú nešťastnú Kopy vyliezali s takou námahou, akoby to bola osemtisícovka. Mal chuť im poradiť, aby si vzali aj kyslík.